

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

София, бул. "Александър Стамболийски", № 17
тел.: 02/ 9400900; факс: 02/ 9818145; дежурен тел.: 02/ 9879551; info@mc.government.bg; www.mc.government.bg

Изх.№ 02-00-0060.....

21.09.2011г.

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № <u>КК-103-06-1</u>
дата <u>05.10.2011г.</u>

ДО
Г-Н ОГНЯН СТОИЧКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ОБРАЗОВАНИЕТО, НАУКАТА И
ВЪПРОСИТЕ НА ДЕЦАТА,
МЛАДЕЖТА И СПОРТА

На Ваш №КН-153-09-87/08.08.2011 г.

СТАНОВИЩЕ
на Министерство на културата

Относно: проект на Закон за българския език вх. №154-01-78/18.07.2011, внесен от Любен Корнезов и проект на Закон за българския език вх. №154-01-89/04.08.2011, внесен от Огнян Стоичков и Станислав Станилов – народни представители

Уважаеми господин Стоичков,

Във връзка с постъпило в Министерството на културата писмо с вх.№ 02-00-0060/09.08.2011 г., Ви уведомявам следното:

Проектите на Закон за българския език, внесени от народните представители - Любен Корнезов, Огнян Стоичков и Станислав Станилов, в по-голямата си част възпроизвеждат разпоредби на други закони. Така например, в чл.36, ал.1 от Конституцията е регламентирано правото и задължението на българските граждани да изучават и ползват българския език (чл.5, ал.1 от законопроекта от 04.08.2011 г. и чл.2 от законопроекта от 18.07.2011 г.).

Съгласно чл.36, ал.2 от Конституцията гражданите, за които българският език не е майчин, имат право наред със задължителното изучаване на българския език да изучават и ползват своя език (това право е

преуредено съответно в чл.6, ал.1 от законопроекта от 04.08.2011 г. и чл.14 от законопроекта от 18.07.2011 г.). Разпоредбата на чл.12, т.5 от Закона за българското гражданство е възпроизведена в чл.12, ал.1 от законопроекта от 04.08.2011 г. Същата разпоредба предвижда владенето на български език да се установява при условия и ред, определени в Закона за българското гражданство. Обръщаме внимание, че владенето на български език при придобиване на българско гражданство по натурализация се установява по ред, определен с наредба на министъра на образованието, младежта и науката, а именно Наредба №5 от 03.09.1999 год. за реда за установяване владенето на български език при придобиване на българско гражданство по натурализация.

В чл. 8 от законопроекта от 04.08.2011 г. е предвидена възможност към посолствата на Република България да се провежда обучение по български език за български граждани, но такава възможност е създадена с разпоредбата на § 2 от Допълнителните разпоредби на Правилника за прилагане на Закона за народната просвета (ППЗПП).

Друг пример за наличието на нарочни разпоредби в специален закон е Законът за международните договори на Република България – чл.7, ал.1 и чл.12, възпроизведени съответно в чл.6, т.2 от законопроекта от 18.07.2011 г. и чл.19 от другия законопроект.

В чл. 12, ал. 2 от законопроекта от 04.08.2011 г. се въвежда задължение за чужди граждани да упражняват професията си и осъществяват дейности по трудови или служебни правоотношения с българско юридическо лице, при спазване на изискванията на владене на българския език, определени в съответните специални закони. Следва да се подчертае, че такова всеобхватно задължение за спазване на всички закони в страната е установено в чл. 26, ал. 2 от Конституцията на Република България. Съгласно посочената разпоредба чужденците, които пребивават в Република България, имат всички права и задължения по Конституцията с изключение на правата и задълженията, за които Конституцията и законите изискват българско гражданство.

От друга страна, в редица закони е предвидено, че официалният език е българският. Така например, в чл. 3 от Конституцията, в чл.9 от Закона на нормативните актове, в чл. 13 от Закона за съдебната власт, в чл.8, ал.1 от Закона за народната просвета и др.

В двата законопроекта са посочени случаите, за които е задължително ползването на българския език. Считаме, че предложението е необмислено, тъй като съществува възможност определени обществени отношения да останат извън приложното поле. Например в чл.10, ал.1 от законопроекта от 04.08.2011 г. не са посочени търговците по смисъла на чл. 1 от Търговския закон. Същата разпоредба въвежда задължение на органите на държавната и изпълнителната и съдебната власт да използват българския език. Съгласно чл.8 от Конституцията държавната власт се

разделя на законодателна, изпълнителна и съдебна, поради което разпоредбата следва да се прецизира. В законопроекта от 18.07.2011 г. се посочва, че българският език задължително се използва при сключване на трудовите договори. (чл.6, т.4), поради което например, извън обхвата остават договорите, сключени по реда на Закона за задълженията и договорите.

В двата законопроекта се предвижда да бъдат създадени държавни органи - „Съвет за българския език” и „Комисия за опазване и развитие на българския език”, които са с неясен статут и правомощия. Например, не става ясно посочената Комисия към кой държавен орган ще бъде създадена. В двата законопроекта липсва уредба относно правоотношенията на членовете на Комисията и Съвета. Със законопроекта от 18.07.2011 г. се предвижда Комисията да издава решения със задължителен и препоръчителен характер, без да се конкретизират въпросите, по които тези решения ще имат задължителен или препоръчителен характер. В чл.23 от посочения законопроект се предвижда Комисията да бъде с мандат четири години, както и че членовете ѝ могат да бъдат преизбирани, като не е посочено за колко мандата могат да се преизбират.

В законопроекта от 18.07.2011 г. не са описани нарушенията, за които ще се налагат административни наказания, както и не са посочени размерите на наказанията. Също така в посочения законопроект се предвижда Комисията с решение да освобождава от длъжност лица, които отказват да изпълняват повелителни разпоредби на закона. Въвеждането на такова правомощия противоречи на действащото законодателство, тъй като работодателят, респ. органът по назначаване имат право с нарочен акт да прекратяват правоотношенията с работници и служители.

В съответствие с разпоредбите на чл. 42 и чл. 43 от Закона за културното наследство следва да се има предвид, че обогатяването на българския език с нови изрази и думи се извършва чрез всички форми на нематериално културно наследство, като устни традиции и форми на изразяване, художествено - изпълнителско изкуство и други предвидени в Закона за културното наследство.

При създаването на специален орган за опазване и развитие на българския език намираме, че следва да бъдат взети предвид правомощията на министъра на културата и по специално функциите и дейността на Съвета за нематериално културно наследство, регламентирана от чл. 43 на Закона за културното наследство.

С оглед на обществените отношения, които са предмет на уредба с предложените законопроекта, намираме, че те следва да се подложат на широко обществено обсъждане с участие на всички заинтересовани от неговото приемане, включително научни институти, висши училища и културни организации.

Обръщаме внимание, че съгласно чл.36, ал.3 от Конституцията случаите, в които се използва само официалният език, се посочват в закона. В Конституцията не е посочено, че е необходимо това да бъде отделен закон, поради което следва да се обсъди необходимостта от съществуването на такъв законопроект.

С оглед на гореизложеното, считаме за нецелесъобразно приемането на Закон за българския език.

МИНИСТЪР:

(ВЕЖДИ ГАШИДОВ)

За министър*
Заместник - министър: <i>Митко Гогорев</i>
Заповед за делегиране на правомощия
№ <i>1009-0559</i>
от <i>19.09.2011.</i>